

ҮЙ ЖАҒДАЙЫНДА ҚАЗАҚ ТІЛІН ДАМУ ЖОЛДАРЫ

Қазіргі таңда еліміздің әрбір азаматы үшін мемлекеттік тілді меңгеру – өмірлік қажеттілік. Баланың тілге қызығушылығы мен сүйіспеншілігі ең алдымен отбасынан қалыптасады.

- Қазақ тілін үйрету — тек тілдік білім беру емес, сонымен бірге ұлттық құндылықтарға баулу, мәдени сәйкестік сезімін ояту.

1. АТА-АНАНЫҢ ҮЛГІСІ – ЕҢ ҚУАТТЫ ҚҰРАЛ

Бала үлкендердің іс-әрекетіне еліктеп өседі. Егер ата-анасы қазақ тілінде сөйлесуге талпыныс танытса, бала да сол бағытты ұстанады.

Белсенділік танытыңыз

Қазақ тілін үйренуде өзіңіз де белсенді болыңыз. Бала сіздің ынтаңызды көріп, қызығады.

Ойын ретінде қабылдаңыз

Тілді «міндет» емес, ортақ отбасы ойыны немесе жобасы ретінде қабылдаңыз. Бұл оқу процесін жеңілдетеді.

Күнделікті диалог

Күн сайын 5–10 минут қазақша диалог құрыңыз. Мысалы: «**Қайда барамыз?**» – «Серуенге барамыз!»

2. ҮЙДЕГІ ТІЛДІК ОРТАНЫ ДАМУ АӘДІСТЕРІ

Күнделікті тұрмыстағы әрекеттер арқылы тілдік дағдыларды бекітіңіз.

Күнделікті сөйлесу

«Тісіңді жу», «Жейденді ки»,
«Тамақ дайын», «Кеттік
серуенге!» сияқты қарапайым
бұйрықтарды қолданыңыз.

Сұрақ қою

«Мынау не?», «Қайда барамыз?»,
«Түсі қандай?» сияқты сұрақтар
арқылы баланы сөйлеуге
итермелеңіз.

Медиа арқылы үйрену

Balapan TV, Kazakh TV Kids
сияқты сапалы қазақша
арналарды қараңыз.
Мультфильмді талдаңыз: «Бұл
кейіпкер не істеді?»

КІТАП ОҚУ ЖӘНЕ МУЗЫКАМЕН БАЙЛАНЫС

Кітап оқу дәстүрі

Күн сайын 10–15 минут қазақша кітап немесе ертегі оқып беріңіз. Бұл сөздік қорды арттырады.

- Бала оқиғаны сурет арқылы талдасын.
- Сұрақ қойыңыз: «Кім басты кейіпкер?», «Саған қай жері ұнады?»

Музыка, ән, тақпақтың рөлі

Қазақ тілін музыка арқылы қабылдау жеңіл және баланың эмоциялық байланысын тудырады.

- Қазақша әндерді тыңдап, бірге айту.
- Тақпақтар мен санамақтарды жаттау тілдік ырғақты дамытады.

3. ОЙЫН АРҚЫЛЫ ТІЛДІК ДАҒДЫЛАРДЫ ДАМЫТУ

Балалар ойын арқылы үйренгенде, оларда қорқыныш болмайды, тек қызығушылық пен батылдық туады.

«Бұл не?»

Заттарды көрсетіп, қазақша атауын айту: «Бұл не?» – «Бұл алма».

«Кім жылдам?»

Сурет немесе затты тез атау арқылы сөздік қорды тексеру: «Тау, су, ағаш».

«Қай түс?»

Түстерді ажырату және атау: «Қызыл, көк, сары» түстерді көрсетіп атау.

«Қимылда!»

Тыңдап-түсіну қабілетін дамыту: «Отыр! Тұр! Секір!» командаларын орындату.

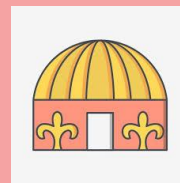
Осы ойындар баланың қазақша ойлауын, сөйлеуін және қызығушылығын арттыруға негізделген.

4. ОТБАСЫЛЫҚ ДӘСТҮР МЕН МӘДЕНИ БАЙЛАНЫС

Қазақ тілін баланың өміріне табиғи енгізудің ең тамаша жолы — ұлттық дәстүрлер арқылы. Тіл мен мәдениет ажырамас.

Ұлттық мерекелер

Наурыз, Тәуелсіздік күні, Республика күні сияқты мерекелерді атап өтіп, оның мәнін қазақша түсіндіру.

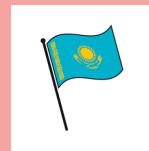

Өнермен танысу

Баламен бірге қазақ ертегілерін сахналау, қазақ биін билеу, домбыра үнімен танысу.

Мәдени құндылықтар

Ұлттық рәміздерге, салт-дәстүрлерге қатысты әңгімелер жүргізу.

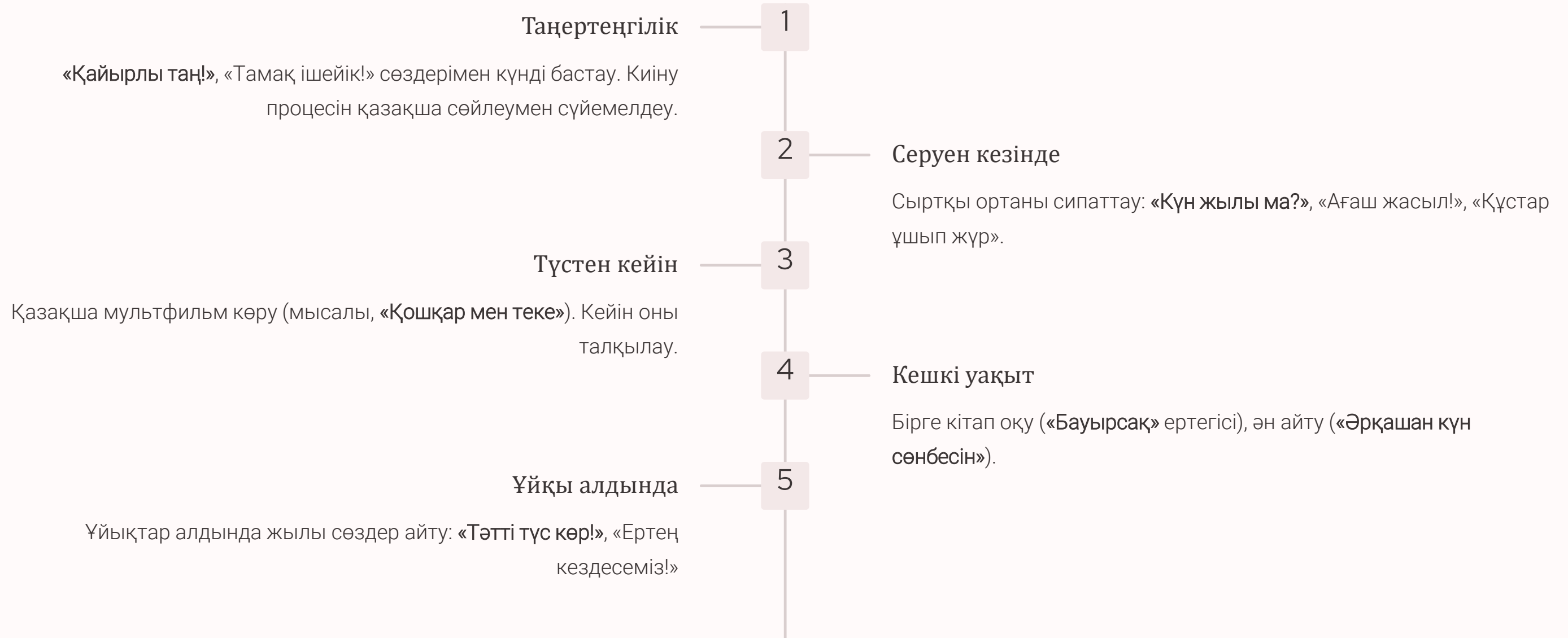

Тұрмыстық атаулар

Ас атауларын, киім түрлерін, музыкалық аспаптарды тек қазақша атауды әдетке айналдыру.

5. ТІЛДІК ЭЛЕМЕНТТЕРДІ КҮН ТӘРТІБІНЕ ЕНГІЗУ

Баланы қазақ тіліне үйрету үшін күн тәртібін тілдік элементтермен толықтырыңыз. Қарапайым сөз тіркестерін үнемі қолдану – ең тиімді әдіс.

Осындай қарапайым тілдік сәттер арқылы бала қазақ тілін табиғи жолмен меңгереді.

АТА-АНАЛАРҒА АРНАЛҒАН КЕҢЕСТЕР

Тіл үйрену жолындағы табыстылық сіздің шыдамдылығыңыз бен креативтілігіңізге байланысты.

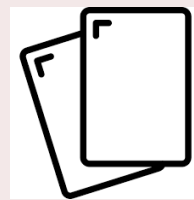
- Қателіктерден қорықпаңыз: Баланы да, өзіңізді де қате сөйлегені үшін кінәламаңыз. Бастысы – **талпыныс**.
- Мотивацияны сақтаңыз: Баланың тілдік жетістіктерін үнемі мадақтап, шағын сыйлықтармен ынталандырыңыз.
- Тілдік ортаны кеңейтіңіз: Қазақша сөйлейтін туыстармен, достармен жиі араласыңыз.
- Керекті материалдарды дайындаңыз: Үйде қазақша сөздер жазылған карточкалар, суреттер және ойыншықтар болсын.
- Күштемеңіз, қызықтырыңыз: Тілдік сабақтарды ойын түрінде өткізіңіз, баланың сұранысын ескеріңіз.

СӨЗ ҚОРЫН МОЛАЙТУДЫҢ 3 НЕГІЗГІ ТӘСІЛІ

Пассивті сөздерді белсенді қолданысқа енгізу үшін мына тәсілдерді қолданыңыз:

Карточкалармен жұмыс

Күнделікті 5 жаңа сөзді суретпен байланыстырып жаттау. Мысалы, ас үй заттарын, киімдерді.

Тілдік «Мұзжарғыштар»

Күннің бір бөлігін (мысалы, түскі ас кезінде) тек қазақша сөйлеуге арнаңыз. Бұл сөйлеу дағдысын шыңдайды.

Оқиғаны аяқтау

Балаға таныс ертегіні немесе оқиғаны айта бастаңыз да, соңында оны қазақша жалғастыруды сұраңыз.

ҚОРЫТЫНДЫ: ТІЛ – ЖАН ДҮНИЕСІНІҢ БАЙЛЫҒЫ

Қазақ тілін үйде дамыту — бұл жай ғана сөз жаттау емес, баланың жан дүниесін байыту.

Ата-ананың жылы сөзі, бірге өткізген уақыты, ұлттық мәдениетке деген құрметі – тіл үйренудің ең қуатты көзі.

→ Тілге деген сүйіспеншілік

→ Елге деген мақтаныш

→ Сөйлесуге деген батылдық